

Overzicht van werkvormen

Onderstaand een overzicht van werkvormen die worden begeleid of mede zijn ontwikkeld vanuit het programma Grenzeloos Samenwerken (Opgavegericht Samenwerken en Ambtelijk Vakmanschap) en Dialoog & Ethiek. Onze interventies zijn blijvend in ontwikkeling. Voor een actueel overzicht of voor vragen mail naar: grenzeeloosamenwerken@rijksoverheid.nl
Wil je meer weten over het rijksbrede programma Grenzeloos Samenwerken? Ga naar de website: www.grenzeeloosamenwerken.nl

Ambtelijk Vakmanschap

Dansende Dilemma's	Tegen welke dilemma's loop je aan in de praktijk en hoe kunnen de principes van AV je hierbij helpen of inspireren bij het maken van afwegingen in je werk? Door letterlijk in de ruimte op een principe te staan helpt het om in te voelen hoe het is om vanuit dit principe te handelen. Het zet aan tot bewustzijn, inleven en geeft richting hoe te handelen.
Model van de ambtenaar	Wat betekent het om ambtenaar te zijn? En hoe uit zich dat in de praktijk? Het model van de ambtenaar stimuleert om het gesprek te voeren aan de hand van het lichaam als metafoor. Hoe kijk je met je hoofd, hart en buik naar jouw werk als ambtenaar en hoe geef je daar handen en voeten aan? Door met meerdere collega's te reflecteren op dit model verrijk je de inzichten over jouw eigen houding en gedrag als ambtenaar en van dat van anderen.
Filmlezing	Loyale Tegenspraak is een belangrijk onderdeel van ons ambtelijk vakmanschap, maar wat is dat nu? Wat betekent het voor jou? Wat heb jij nodig om tegenspraak te geven? Daarover ga je met elkaar in gesprek tijdens deze filmlezing. Door samen te kijken naar de filmfragmenten, ieder met een eigen perspectief, en samen het gesprek daarover te voeren, verdiept het je eigen inzicht over je eigen handelen en worden nieuwe mogelijkheden zichtbaar, voor jezelf en voor anderen.
Dilemmakaarten Loyale Tegenspraak	Hoe speelt loyale tegenspraak in jouw team? Welke dilemma's worden ervaren? Wat kun je doen om de ruimte voor het geven én ontvangen van loyale tegenspraak te vergroten? Aan de hand van de dilemmakaarten ga je met je team in gesprek over jullie eigen ervaringen rondom het geven en ontvangen van loyale tegenspraak.
Beelden van Goed Werk	Iedereen komt weleens in samenwerkingssituaties terecht waarvoor geen standaardoplossingen zijn, waar de betrokkenen verschillend tegenaan kijken en waarin de spanning soms flink kan oplopen. Dat vraagt om het maken van een goede afweging: wat vind ik - of wat vinden wij - nu goed werk? Deze sessie helpt je in het beter worden in het herkennen van deze kritische situaties en in het maken van dit soort afwegingen en helpt bij het versterken van de samenwerking over grenzen heen. Ook hierover zal het gesprek gaan.
Langs de lijn van Ambtelijk Vakmanschap	Ambtelijk vakmanschap en de nieuwe bestuurscultuur. Het gaat er steeds over, maar wat betekent het eigenlijk? Welke beelden heb jij erbij? Hoe ziet het eruit in jouw werkpraktijk en wanneer is er sprake van goed ambtelijk vakmanschap? Naar wie luister je dan? Wat doe je dan juist of niet? Deze eenvoudige werkvorm is geschikt voor alle doelgroepen. Het sluit aan bij de beleving van de groep en zet aan tot het voeren van het gesprek over ambtelijk vakmanschap. Inzichten uit deze sessie kunnen worden gebruikt om te kijken waar de interesses en dilemma's liggen. Vervolgens kun je een extra eigen vraag langs de lijn stellen of

	kijken welke werkvorm nodig is voor een volgende sessie.
Werken volgens de bedoeling – Wouter Hart	Vele organisaties hebben het gevoel weg te zijn geraakt van hun bedoeling. En onder andere de decentralisaties, de omgevingswet, maar zeker ook de toeslagenaffaire hebben een extra noodzaak gecreëerd te veranderen. Niet de interne regels en structuren zouden centraal moeten staan, maar de externe opgave. Werken vanuit de bedoeling noemen we dat. Om het werken vanuit de bedoeling handen en voeten te geven, hebben Wouter Hart en Thom Verheggen naast hun boek nu ook verander toolkits in de praktijk gebracht: "Een krachtig samenspel" en "Het juiste midden". Daarnaast wordt er gewerkt aan een derde verander toolkit.

Opgavegericht Samenwerken

Workshop Opgavegericht Samenwerken	Opgavegericht samenwerken over organisatiegrenzen heen: wat is dat eigenlijk en wat kan je daarin helpen? Wat komt daar allemaal bij kijken en vooral wat weerhoudt ons ervan? Doe de Workshop Opgavegericht Samenwerken om daarachter te komen.
Teamprofiel voorkeursstijlen opgavegericht samenwerken	Wat is jouw rol in het werken aan een opgave? Welke voorkeursstijl in samenwerken zet jij graag in om een opgave verder te brengen? En hoe zit dat eigenlijk met jouw collega's? Hoe werken jullie eigenlijk samen? Maak voor jezelf én jouw team een grenswerkersprofiel en kom erachter. Het (her)kennen van jouw eigen voorkeur in samenwerken en die van jouw teamleden helpt om de juiste kwaliteiten in te zetten in jullie samenwerking om de opgave verder te brengen.

Ongeschreven regels

Workshop Ongeschreven Regels	Soms staan de ongeschreven regels van organisaties succesvol samenwerken in de weg. Soms maken deze regels juist iets mogelijk. En hoe ga je hiermee om in het werken aan een opgave? Doe de Workshop Ongeschreven Regels en kom erachter! Door ze te herkennen en samen te bespreken, maken we van een ongeschreven regels een gezamenlijke expliciete gewoonte. Als het ons lukt om te zien hoe deze regels werken, kunnen we ze ook veranderen.
-------------------------------------	--

Dialogoog en Ethiek

Ethische reflectie	Dialogoog en Ethiek werkt binnen de hele rijksoverheid aan een veilige gesprekscultuur waarin ethische reflectie vaste praktijk is. Het gaat daarbij om morele vragen in de werkpraktijk van ambtenaren. Denk aan situaties waarin het niet zo duidelijk is wat goed is om te doen. Of als iemand aangeeft dat er iets niet klopt. Het kan ook gaan om gesprekken die inzicht bieden in de reikwijdte van een kwestie. Of om gesprekken die helpen om tot een oplossing of besluit te komen. In ethische reflectie komen vaak gevoelige thema's aan de orde. Het komt ook voor dat er een morele vraag daarin diep verstopt zit. Als het gesprek daarover mogelijk wordt, kan dat veel impact hebben. Daarom zijn de voorbereiding en nazorg meestal net zo belangrijk als het gesprek zelf.
Spreekbeurt of Workshop	Wij krijgen vaak de vraag om een spreekbeurt of workshop te verzorgen op congressen, jaardagen, heisessies, etc. Wij gaan daar graag op in, mits deze activiteit niet op zichzelf staat. Bijvoorbeeld als al duidelijk is wie er een vervolg aan geeft. Of als de spreekbeurt onderdeel is van een lopend traject gericht op ethische reflectie of een veilige gesprekscultuur.

Mindful Rijk

Design je Ambtelijk Vakmanschap	Werkdesign is een nieuwe manier van werken vanuit de positieve arbeidspsychologie. Je maakt gebruik van verschillende strategieën die je kunt inzetten om meer bevoegenheid te ervaren in je werk. Deze leergang geeft inzicht en leert je hoe je meer plezier uit je werk kunt halen. Daarnaast leer je hoe je de waarden van ambtelijk vakmanschap kunt verweven in je dagelijkse werkzaamheden. Design je ambtelijk vakmanschap heeft aantoonbaar effect op bevoegenheid, proactief werkgedrag en met plezier werken in je rol als ambtenaar.
Training Bewust Luisteren	Werken als ambtenaar vraagt in toenemende mate om in verbinding te staan met onze omgeving. De complexiteit op inhoud, proces en samenwerkingsverbanden neemt alleen maar toe. Dat vraagt niet alleen om je te verdiepen in de ander en de juiste vragen te stellen, maar ook om het verder ontwikkelen van ons luisterend vermogen. In deze training leer je om met meer aandacht te luisteren, zonder dat je directe oordeel je in de weg staat. Met bewust luisteren voorkom je miscommunicatie en kun je beter opgabegegericht samenwerken.
Bewust Ambtelijk Vakmanschap	Deze training combineert de principes van mindfulness en positieve psychologie met de waarden die je hebt vanuit de rol als Rijksambtenaar. Met een groep gelijkgestemden neem je bewust de tijd om te reflecteren op jouw unieke rol binnen de Rijksoverheid. Komt dit overeen met jouw persoonlijke waarden? Hoe ga je om met dilemma's? Welke patronen zie je bij jezelf, de ander en in het systeem van de Rijksoverheid? Deze training helpt bij het vanuit je eigen waarden werken aan een betere samenleving.

